

Tuần 8: Từ 25-10→30- 10- 2021

Tiết 15

Bài 10

TRUNG QUỐC

GIỮA THẾ KỶ XIX- ĐẦU THẾ KỶ XX

I. Trung Quốc bị các nước đế quốc chia xẻ

- Trung Quốc là quốc gia rộng lớn, đông dân, có nhiều tài nguyên, chế độ phong kiến mục nát.
- 1840 -1842: thực dân Anh tiến hành cuộc chiến tranh thuốc phiện, mở đầu quá trình xâm lược Trung Quốc, từng bước biến Trung Quốc từ một nước phong kiến độc lập thành nước nửa thuộc địa, nửa phong kiến.
- Sau đó, các nước đế quốc từng bước xâm xé Trung Quốc. Đến cuối thế kỉ XIX, Đức chiếm Sơn Đông; Anh chiếm vùng châu thổ sông Dương Tử; Pháp chiếm vùng Vân Nam, Quảng Tây, Quảng Đông; Nga, Nhật chiếm vùng Đông Bắc...

II. Phong trào đấu tranh của nhân dân Trung Quốc cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX

(HS lập niên biểu)

III. Cách mạng Tân Hợi (1911)

1. Tôn Trung Sơn và Học thuyết Tam dân.

- Tôn Trung Sơn (1866 – 1925).
- Tháng 8-1905, ông thành lập Trung Quốc Đồng minh hội và đề ra Học thuyết Tam dân.

(Dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc), nhằm “đánh đổ Mãn Thanh, khôi phục Trung Hoa, thành lập Dân quốc, thực hiện quyền bình đẳng về ruộng đất”

2. Cách mạng Tân Hợi 1911.

*** Nguyên nhân**

Ngày 9-5-1911, chính quyền Mãn Thanh ra sắc lệnh “Quốc hữu hóa đường sắt” → bán rẻ quyền lợi dân tộc.

*** Diễn biến:**

- Ngày 10-10-1911, cách mạng bùng nổ và giành thắng lợi ở Vũ Xương, rồi lan nhanh các tỉnh miền Nam và miền Trung của Trung Quốc.
- Ngày 29-12-1911, thành lập Trung Hoa Dân quốc và bầu Tôn Trung Sơn làm Tổng thống.
- Sau đó, những người lãnh đạo đã không kiên quyết lại vội vã thương lượng đưa Viên Thế lên làm Tổng thống (2- 1912) . Cách mạng kết thúc.

* Ý nghĩa:

- Cách mạng Tân Hợi là cuộc cách mạng dân chủ tư sản, đã lật đổ chế độ quân chủ chuyên chế Mãn Thanh, thành lập Trung Hoa dân quốc, tạo điều kiện cho nền kinh tế tư bản chủ nghĩa ở Trung Quốc phát triển.
- Ảnh hưởng đến phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á, trong đó có Việt Nam.

* Hạn chế:

Cách mạng không nêu vấn đề đánh đuổi đế quốc, không chống phong kiến đến cùng, không giải quyết được vấn đề ruộng đất cho nông dân.

LUYỆN TẬP

(HS lập niên biểu)

Thời gian	Sự kiện tiêu biểu
1840 -1842	Thực dân Anh tiến hành cuộc chiến tranh thuốc phiện
1851 -1864	Phong trào nông dân Thái bình Thiên quốc
1898	Cuộc vận động Duy tân của Khang Hữu Vi và Lương Khải Siêu
Cuối tk XIX – đầu tk XX	Phong trào Nghĩa Hòa Đoàn

DẶN DÒ

- Học bài theo câu hỏi sgk. Đọc trước bài **Các nước Đông Nam Á...**,
- *Tại sao các nước Đông Nam Á trở thành đối tượng xâm lược của tư bản phương Tây? Phong trào giải phóng dân tộc của các nước diễn ra như thế nào?*